

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatoriului [Lő-
vészutója], Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se vora
primi decatu numai de la corespun-
dinti regulari ai „Fed ratiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 8 fl. v.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „

Pentru Romani'a :

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru fiesco-care publica-
tiune separat. In loculu deschis
20 cr. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la diuariulu politicu

„FEDERATIUNEA“

pre triluniulu (oct.—decemvre) an.
1872.

Pretulu pre acestu triluniu este . . . 2 fl. v. a.

Acestu organu de publicitate la infintiarea lui au
apparatu de 4 ori in septemana, acest'a am facutu-o cu
intentiunea de a da mai mare desvoltare diuaristicii romane
de d'inoce de Carpati, dar' cu tote ca numerulu prenume-
ratorilor se urcasse in allu doile annu, deficitulu ce au
resultatu in bilanci'a annului antaiu, au fostu atatu de mar
incatu m'am vedintu necessitate a reduce editiunea la de
trei ori in septemana, ceea ce este bine cunoscutu cetitori-
loru nostri. Chiaru edarea de trei ori in sept. cere spese cu
multu mai mari decatu sum'a ce incurge d'in pretulu pre-
numeratiunilor actuali si numai amicabile succursu allu
cetitoriloru nostri, pre timpulu candu acestu organu avu
nenorocirea si totodata onorea d'a fi lovitu de doue ori d'in
partea guvernului, mi-a facutu posibilu a continua inca
edarea de trei ori in sept. dar' si in acestu timpulu cu grele
sacrificii, cari neci decatu nu au fostu si nu sunt in pro-
portione cu poterile melle materiali. Esperienti'a de trei
anni mi-a doveditu pana la convicciune ca numerulu ceti-
toriloru la noi nu se urca in proportiune progressiva, ci
forte cu incetulu, ba intr'une ori osciliedia astfelu, catu este
aprope imposibilu d'a face cu securitate s'au cellu pucinu
cu probabilitate precaculu (bugetulu) annului. Chiaru in
cursulu unu si acellui-a-si annu numerulu prenumerantiloru
osciliedia in disproporciune mari, asie d. e. in semestru
allu doile preste totu se pote observá unu refluxu conside-
rabile, era in triluniulu de vera (iuniu—augustu) si mai
mare, incatu gustulu de cetire pare a se regulá dupa annu
timpuri, adeca dupa mai multa seau mai pucina occupatiune,
si dupa mai multa seau mai pucina inlesnire a mediuloce-
loru materiali. Acestoru inconveniente se mai adauge al-
tulu asemene de nefavorabile si displacutoriu, *restantie*
in permanentia, adeca de pre unu semestru pre altulu,
ba de pre unu annu pre altulu [avemu, de si nu
asiè multe, dar avemu restantie de doi si chiaru de trei ani-
ni] ceea ce starnesce surrisulu — pote de bucuria — allu
collegiloru nostri nemti si magiari, candu afla de *starea cea*
primitiva a diuaristicii nostre. Ce se facemu? ea assiste si
va assiste inca, dorere! multu timpulu, pana ce adeca intelli-
genti'a nostra se va immulti si gustulu de cetire se va ge-
neralisá mai tare intru romani. Pana atunci cei favoriti de
sorte, cari despuendu de mediuloce materiali sunt totodata
si generosi d'a sacrificá, voru sucolá neajunsuriloru nostre
nationali, era cei cu mediuloce forte restrinse voru fi siliti a
se tiené intre marginile situatiunii date, pentru a nu se
ruiná materialmente, nepotendu face prin acest'a neci unu
servitiu natiunii. Eu nnulu vediu necessitate imperiosa de a
reduce edarea diariului la de doue ori in septemana, *ce*
in sine scadiendu si pretulu de prenumeratiune in proportiune,
nu schimba intru nemic'a situatiunea cea nefavorabile de mai
nainte, dar celu pucina reducundu-se spesele Redactiunii
usioriedia supportarea deficitulu emerginte. Ca oo. cetitori
sè-si pote facej idea chiara despre situatiunea „Federatiu-
nei“ lassu ca se vorbesca cifrele. Luandu numerulu cellu mai
mare allu cetitoriloru „Fed.“ adeca 885 in an. 1870 si 71.
neci acestu-a nu era de ajunsu pentru acoperirea speseloru,
nu d'icu si alle Redactiunii, ci numai alle editurei, si ecco
pentru ce, pentru ca d'in acestu ur. trebue se se scadia a.
125. gratificatiuni, b. d'in 150 prenumeratiuni, cu pretulu
redussu, a trei-a parte si c. ca la 150—200 prenumeratiuni
restanti, deci remanendu ca la 500—550 pren. summ'a ce
intra regulatu face 6000—6500 fl. precandu spesele numai
alle editurei [tipariu, charthia, marce si speditiune] se urca
la 7500 fl. neci unu banu mai pucinu. Restantie de
1800—2400 fl. cari intra intardiatu, forte nereglatu si cu
tierreit'a [nesocotindu-se deperditelu] abiè recompensedia su-
mele anticipate de la institutele de creditu, la cari suntemu
nevoiti (eu si tipografulu) a recurge pentru a poté intempina
greutatile editurei; ostenelele si multele neplaceri le retacu
si amintescu numai ca spesele Redactiunii, de „cinci“ anni
de d'ille le-am supplemitu d'in diurnele dietali ce le-am pri-

mitu ca deputatu. Numai acestu impregiurare mi-a facutu si
mi-face inca posibilu continuarea unei lupte ce stá in dis-
proportione cu poterile melle materiali. — Am credintu ca
este necessariu a da acestea deluciri spre a motivá redu-
cerea edarii diariului si pentru ca on. cetitori se pote ju-
decá in cunosciinta de . . .
in fine rogu pre acei On. DD. cari sunt in restantie
cu pretulu diariului, ca se binevoiesca a-lu refu in cursulu
acestui triluniu.

La timpulu seu voi avisá pre on. cetitori de-mi va fi
cu potentia a edá era diariulu „Fed.“ de trei ori in septe-
mana ceea ce va depinde de la intrarea restantieloru, res-
pectivu de la incetarea totale a restantieloru si de la im-
bracisiera mai calduosa a „Federatiunii,” s'au ca voi
urmá a-lu edá numai de doue ori si in cursulu annului
viitoriu.

Pest'a, 5. octomvre, 1872. st. n.

Alessandru Romanu.

Pest'a, 23. sept.
5. oct. 1872.

Sessiunea delegatiuniloru nu s'a inchiaiatu in-
ca, cu tote ca masu'a votisatoria nu face nici una
greutate la primirea sumeloru colosale ce s'au pre-
liminat prestu totu in bugetulu comunu, si cu
osebire in celu militariu. Cartea rosfa a dlui An-
drássy inca si a jocatu rolulu si noi totu-si nu
scimu in ce raporte stá asta di Ostrunguri'a facia
cu celealte poteri europene. Ministrulu de resbelu
i trebuescu pre venitoriu mai multe parole pentru
sustienerea si adjustarea armatei; sum'a ceruta i
s'a acordatu aproape nescirbita, si cartea rosfa
totu-si ne asigurá, ca Ostrunguri'a este cu tota
lumea impacata si amica numai cu pucintelu de
lucru. Dar' ore acest'a se fia caus'a urcarii buge-
tului militariu? — Pote spre e suplini ce a in-
trelasatu cartea rosfa, in difele aceste aparú in
Pest'a una brosiura intitulata: „Cugete nediplo-
matice despre affacerile esterne si militari.“ Aucto-
rulu aceste brosiure, precum insu-si marturisesce,
nu pre se pricepe la diplomatia, precum se pare
ca s'ar pricepe dlu Andrássy, pentru aceea elu in
opiorulu seu de repetite ori se provoca si com-
bate tesa, ca intre impregiurárele actuali Os-
trunguri'a ar poté se evite resbelulu chiaru si atunci
candu s'ar crede mai bine pregatita, mai bine inar-
mata. Dsa cere de la unu statu, care vrè se joce
ore-care rolu in concertulu poteriloru europene, ca
se fia totu de-un'a gata de resbelu, se nu neglige
ocasiunea momentulu d'a se folosi de elu, ca-ci
una asemenea negligntia se resbuna mai curundu
seu mai tardu cu nimicire totale. Sè nu ne ama-
gesca — dice auctorulu cugeteloru nediplomatice
— liniscea momentana, ca-ci acesta linisce nu
este nici devatu asigurata in Europa; resbelulu
d'in urma a produsu nisce stári de lucruri, cari
contienu in sine semburele pentru resbele viitorie;
acest'a o intielegu mai bine barbatii de statu ai
Germaniei; Germani'a nu armeza, inse creeza si
face totu ce se recere pentru unu tempu de mo-
bilisare.

Russi'a de asta-di nu mai este Russi'a d'in
1848 si 1854, ci ea este una massa compacta de
popore slavice si numera 60 de milioane suflete,
si Ostrunguri'a cu ce pote ea se se oppuna aces-
tui colosu. Ce va fi cu Ostrunguri'a atunci, candu
in Franci'a voru ajunge la potere acei-a, cari ne-
contentitu striga „resbunare,” si candu acelu mo-
mentu va coincide cu epoc'a, in care Russi'a va
pune tote in miscare spre a crea in sudu-ostulu
Europei unu sistemu politicu de staturi sub a sa
egemoni?

Dupa aceste intrebári auctorulu trece la si-
tuatiunea interna si dice, ca nu vrè se scruteze,
ca de care parte a monarcei se tiene Dalmati'a;
se vede inse nevoitu a marturisi, ca dieu este
inca mare intrebare, daca intradeveru Austri'a pos-
sede Dalmati'a seu nu. Caderea monarcei ostrun-
guresci ar' fi insocita de lupte crunte, lupte pre
vietia si morte intre rasele ce locuiescu asta-di
pamentulu Dunarei de midilocu si de josu si pe-

ninsula Balcanu. In aceste lupte Ungari'a abiè
va fi in stare, d'a remané Ungaria; ea inca va
cadé victima in manile celui mai tare. Asiè vor-
besce brosiur'a d'in cestiune si are multu dreptu.

Scirile d'in orientulu Europei ni annuncia d'in
seu conflictu si loviture sangeroase intre muntene-
grini si turci, caus'a caroru-a de asta data sunt
locutorii muntiloru negri. Telegrammele maij re-
cente sosite d'in Ragusa ni comunica in acesta
privinti'a, ca in noptea de la 30. sept. spre 1.
oct. Muntenegrinii trecura, fara causa, confinele
turcesci pre la Lipova, blocara cetatea Colasinu si
impuscara a supra locuitoriloru si a truppeloru
imperiale. In diu'a urmatoria, adeca in 2. l. c.,
trecura confinele, truppele turcesci respinsera in-
deretru pre muntenegri. In diu'a acest'a lupt'a,
ce se incepu la 9 ore demaneti'a, durá pana
dupa doue ore postmeridiane, cu care ocasiune tur-
cii strabatura de la Liniovin'a in directiune spre
cetatea Lipova, carea deveni desiertata de locui-
tori. Foculu tunuriloru si alu pusceloru a fostu
forie viu, si d'in ambele parti au remasu pre cam-
pulu bataliei mai multi morti si raniti. Acestea
sunt in pacine cuvinte, preludiulu mariloru eve-
niminte, cari si-au alesu de teatru imperiulu os-
manu, si a caroru desvoltare a devenitu iminentu.
Nu incupe neci cea mai mica indoieia, ca intrega
imperati'a Sultaniloru s'a prefacutu in unu vul-
canu terribilu, care la cea d'entáia erumpere va
acoperi cu lav'a sa pustitoria sementi'a turcesca in
orientulu Europei, odinora focaliulu luminei si
a sciintei intregi lume, si va face, ca se dispa-
semi-lun'a de pre verfulu besericei santei Sofie,
dandu era locu insignelui Christinasmului.

Cestiunea mineloru de la Laurium, in Gre-
acestui diariu si carea a constatu pana acum'a
Greciei doue ministere, devine totu mai compli-
cata si mai amenintatoria pentru pacea si buna-
starea tenerulu regatu ellinu. Precum se scie in
acesta cestiune sunt interessate doue guverne, cari
lucra in accordu, si anumitu guvernulu francecu
si celu italianu. Doue ministere s'au usatu pana
acum'a in acesta afacere si, cine scie, pote va
usá si pre cabinetulu actualu alu lui Deligeorgis,
destulu a guvernele interessate, de-si neusandu
de fortia, sunt decise a nu mai lasá se se traga-
nesca acesta afacere de pre una di pre alt'a.
Ambele cabinetu au propusu dara guvernulu
grecescu, de a se forma unu tribunalulu de arbitri,
compusu diumetate d'in membrii numiti de com-
pani'a italiana-francesa, diumetate de guvernulu
grecescu. Presiedinti'a avea se se offera represen-
tantelui Angliei d'in Aten'a. Guvernulu grecescu
a respinsu si acesta propunere de arbitragiu, in-
tielegerea inse totu-si se potea face cu cabinetulu
precedentu alu lui Bulgariu, daca nu s'ar fi intem-
platu subit'a lui cadere. Caderea ministeriului a
facutu ca cestiunea se fie luata de la capu de
noulu ministeriu Deligeorgis, care, la venirea i la
potere, a cerutu de la consuli Francei si Italiei
cátu-va tempu, ca se se examine bine cestiunea.
Nu se scie inca, daca affacerea s'a reluat de par-
tile interessate, se scie inse atatu, ca Itali'a si
Franci'a au lucratu cu acesta ocasiune in cea mai
strinsa unire, ba, dupa unu telegramu d'in Parisu,
guvernulu francecu a tramissu chiaru si una flota
in apele grecesce, voindu estu-modu a dá pondu
mai mare pretensiuniloru damnificatiloru francesi
si italiani.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 1. oct., 1872.

Presiedintele Bittó deschide siedinti'a la 10 ore a.
m. si dupa verificarea processului verbalu d'in siedinti'a
precedenta presinta raportulu despre propunerile si interpel-
latiunile fatute in lun'a trecuta. Acestu raportu se va tipari
si distribui.

Iosifu Madarász presinta unu proiectu de resolu-
tiune, priu care invita camer'a, ca se esmita una comisiune
cu insarcinarea speciale: d'a prelucrá inca odata proiectulu
de adresa alu lui Ernestu Simonyi; d'a eliminá d'in

elu acele puncte si passagie, cari nu sunt compatibile cu legile fundamentale ale dreptului publicu magiara, si in fine, d'a presintă unu nouu proiectu de adresa.

Ignatiu Helfy roga pre presiedinte, că se dispuna a se tipari acestu proiectu de resolutiune inca asta-di si a se distribui inca in sediintia proxima, pentru că camer'a, la continuarea desbaterii adresei, se pota reflecta la cuprinsulu lui. — Se va face.

Dupa ce se anuncia verificarea definitiva a mai multor deputati, prin comisiunile judiciare II. si IX., camer'a trece la ordinea d'illei: desbateru proiectului de lege relativu la inarticularea tractatului postalului inchiatu cu Germania in 7. maiu 1872.

Proiectulu d'in cestiune se cetesce si raportorulu comisiunii centrale, Aladar Molnar, recomanda a se primi fara nici una modificatiune, ceea ce se si intempla. Asemenea se primescu si urmatoriele proiecte de legi: despre sum'a de 492.953 fl. 54 cr. ce sunt inca d'a se solvi d'in partea Ungariei pentru acoperirea speselor comune d'in 1869; despre acoperirea speselor de 178.166 fl. 22 cr. ce s'au facutu in 1870 prin operatiunile de creditu pentru inarmarea armatei, si in fine, proiectulu de lege despre acoperirea acelei parti d'in creditulu suplementariu de 300.000 fl. ce cade a supr'a Ungariei, si care creditu s'a acordatu ministrului de resbelu comunu in 1871.

Urmeza proiectulu de lege referitoriu la inarticularea tractatului inchiatu cu „Lloyd-ulu ostrungurescu“ in afacerea servitiului postalului pre mare. — Acestu proiectu de lege se accepta d'impreuna cu introducerea si resolutiunea formulate de comisiunea centrale, si cu acest'a sediintia se redica la 2 ore d. m.

Sediintia de la 2. oct., 1872.

Presiedintele Bittó deschide sediintia la 10 ore a. m. Dintre ministri sunt de facia: Tréfort, Tisza, Lónyay, Pauler, Wenckheim si Szlávy.

Dupa verificarea procesului verbalu d'in sediintia precedentă, ministrulu de comunicatiune Tisza raspunde la interpellatiunea lui Horánszky, relativa la lini'a ferata Hatvan-Szolnok. Interpellantele este multumitu in parte cu respunsulu ministrului si camer'a i'e actu despre elu.

Iosifu Kájuch presinta unu proiectu de resolutiune, dupa care camer'a ar' avé se decida, că tramite fara bani diariile si actele sale tuturor juridictiunilor. Proiectulu se va tipari si distribui.

Dupa mai multe tecedorie parlamentare, camer'a trece la ordinea d'illei si primesce definitivu proiectele de legi, si se primesce proiectulu de lege de juri. Se cetesce apoi loru votate pentru straformarea Ludovicenului si pentru ajustarea si grigirea lui.

Urmeza la desbateru proiectulu de lege despre infiintarea universitatii de Clusiu. — Ministrulu de instructiune publica, Aug. Tréfort, i'e cuventulu si vr'e a chiarifica punctulu seu de manecare inca inainte de desbateru, spre a simplifica prin acest'a discussiunea a supr'a acestui objectu. Pentru că influintia sciintiei se pota strabate a supr'a totoror cercuriloru populariunii, s'a aflatu de trebuintia, dice dlu Tréfort, a se infiintia una a doua universitate in tiera. Si cum-că infiintarea acestei a doua universitati este neapertu necesaria, se pote vedé d'in impregiurarea, că in decursulu anului scolasticu trecut 830 de tineri d'in Ungaria au frecuentatu universitatea de Vienn'a. Spre a intempina deci acesta essegintia se infiintieza universitatea de Clusiu, si dsa se semte fericita, că se pote inaugura cu unu proiectu, care are de objectu infiintarea unei universitati. Si fiindu-că proiectulu d'in cestiune are de scopu infiintarea n e a m e n t a a acestui institutu, de-o-cam-data elu nu se demitte in detaiurile organizatiunii, de-ora-ce a supr'a unui objectu de asié insemnetate nici că s'ar' poté decide

in fug'a mare. — De-o-cam-data s'au infiintiatu numai 43 catodre, inse cu tempulu se voru mai poté immulti.

Iuliu Schwarz, care a presentatu unu votu separatu cu privire la acestu objectu, recede a si-lu motiva mai pre largu pana la organizarea definitiva a universitatii, ceea ce, conformu promisiunii ministrului, se va intempla catu mai curundu.

Dupa-ce dechiaru ministrulu de instructiune, că va paralisa pre cale administrativa tote defectele ce se voru afla in proiectulu d'in discutiune, camer'a lu accepta in generalu si specialu numai cu modificatiunea propusa de deputatulu Oláh, că adeca infiintarea universitatii se fia de-o-cam-data numai provisoria.

In fine camer'a trece la desbateru adresei, la care objectu vorbescu Lip t a y, P a u l e r si Colomanu Tóth, si cu acest'a sediintia se redica la 2 1/4 ore d. m.

La immormentarea nemoritoriului Avramu Iancu.

Onorabili cetitori a acestui diariu sciu degiã — in scurte liniamente — ceremoniele, ce romanii acestui districtu au facutu cu ocaziunea immormentarei bravului defunctu, precum sciu, totu pre calea acestui stimabilu diariu, — era-si in scurte liniamente — si alarmarea ce diaristic'a magiara — guvernamentală si opositiunala — a facutu facia de acestu actu de pietate alu romaniloru.

Daca unu corespundinte d'in Bai'a-de-Crisiu, (lumea d'ice, că ar' fi unu r e n e g a t u , a carui mama este v a l a h a — sit venia verbis — si cu c r e parintiesculu guvern u a fericitu, nu demultu, acestu districtu,) n'ar fi descrisu, in diariulu magiaru guvernamentalu „Reform,“ acestu actu romanescu cu cele mai deositorie, batu-jocitorie si negre coloru, intr'unu limbagiu insultatoru, malitosu, denunciatoru si calumniatoru, plinu de ura si lipsitu de ori ce nobletia de anima, bunu simtiu si de adeveru, si in urma desbracatu de ori ce rusine si pudicitia, cu scopu reutatosu si tendentiosu, de a irrita guvernulu in contr'a romaniloru si a mai atitia foculu intre aceste doue natiuni; d'icu, daca acestu nobilu, cultu si civilisatu corespundinte, prin precalculatele sale mintiuni respandite in diaristic'a magiara, n'ar fi dusu totu lucrulu pre unu terenu — cum miascesce elu — rebelu, si daca patrioticulu guvernulu, pre bas'a acelei false denunciari, n'ar fi intreprinsu o investigatiune formala in contr'a romaniloru, cari au participatu la actulu memorabilu de pietate nationala: n'asi afla de necesitate a osteni atentiunea onorabilei publicu cu deslucirile mele.

Inse, fiindu că lucrulu a ajunsu degiã acolo incatu ar fi dauna a nu-lu aduce la cunoscintia publiculu romanescu, că apoi onor. publicu sifuru, convincentu-se asupra adeveru, se-si pota face conclusiunile sale.

Vomu luã dara tote liniamentele in ordine cronologica, si anume mai antaiu vomu descrie fidelu decursulu intregulu actu maretin, asié precum elu s'a intemplat, apoi vomu pune inaintea onor. cetitori falsele denunciari patimose mai susu atinse, vomu aminti mesurile, ce stapanii situatiunii au luat facia de acest'a festivitate nationala si, in urma, ne vomu incera a ni face deductiunile si conclusiunile nostre in modu, catu se pote, obiectiv, fara ura séu patima.

Viétia nemoritorulu defunctu Avramu Iancu, incependu de la anulu 1850—1852 incoce, candu anima lui curata s'a frantu de dorere, vediendu, că bunele sale intentiuni patriotice si nationale au remasu nerealisate ba chiaru neconsiderate, — este pré cunoscuta totoror romaniloru, prin urmare este de ajunsu a aminti despre dinsa numai atat'a, că Avramu Iancu in restempu de 20 de ani, ca omu alu libertatii a traitu o viétia peregrinaria, cu deosebire in comitatele Alb'a-inferiora si Zarandu, unde a fostu stimatu si pretiuitu atatu de toti romanii, catu si chiaru de magiari, — era elu, fiindu de la natura donatu cu nescari

multu, aplicarea loru a fostu incredintata unoru omeni cari nu poteau se le iubésca, că-cinici le au professatu, lici au luptatu vre una data in viétia loru, pentru dobendirea loru!

Daca am fostu fara crutiare pentru cei de susu, nu se cavine se fia mai indulgentu pentru cei de josu, cari n'au avutu indestula rabadare si barbatia spre a se lupta pre calea legala, pentru vindecarea gresieleloru si inlaturarea abuserilocu! Si astu-felu, se faeù 11 fevruariu 1866!

Lassu generatiunii june, actuali, care succedéza generatiunii mele, care are a traf sub regimulu creatu in 1866, se face că actulu severitu in noptea de 11. fevruariu si consecutiunile sale, se frustifice in bine pentru marirea si fericirea Romaniei!

Departu, dara, de mine ide'a de a dice unu singuru cuventu de blamu asupra acestoror evenimente! Inse, mivoiu permite numai intrebarea: Candu vedemu că, — cu tote garantiile de o independintia si de potere ce ni asigurã illustr'a Dinastia carei-a natiunea romana a incredintiatu presintele si viitorulu seu, autonomi'a tierrei recunoscuta de intrég'a Europa in 1864, intr'unu chipu solemnulu, asta-di este pussa d'in novu in cestiune; candu necontenitu suntemu amenintati cu conferintie si cu interventiiu straine, in-affaceri cu totulu de resor nlu administratiunii nostre d'in la

maniere fine, n'a vatematu in viétia sa pre nimene, ori a fostu in stare normala, ori — devulte ori — anormala, ci in continuu a fostu voiosu, mangaiandu-se cu fluer'a, unic'a, sa avere. Avramu Iancu a fostu pasiunatu musicantu.

La 11. sept. a. c. demanétia, inteligintia romana d'in Bai'a-de-Crisiu, de locu ce a aflatu despre repausarea acestui raru patriotu, numai decatu — că farmecata — a facutu tote dispusetiunile necesarie, pentru immormentarea marelui romanu in unu modu demnu de stim'a si numele defunctulu. Au staveritu la momentu necrologulu si l'au lasatu se se litoprafeze in 25. de esemplarie, cari impartindu-se intre inteligenti, d'intre cari unii apoile-au tramisu, pre calea postală, pre la cunoscutii loru. invitandu-i a participã la immormentarea, ce erã defipta pre 13. sept. a. c. si totu odata acelu necrologu s'a tramisu la Alb'a-Iuli'a pentru tiparirea lui in mai multe sute de esemplarie, care tiparire, a sositu numai dupa immormentare.

Totu in acest'a demanétia, dlu Demetriu Popu, a plecatu la Dev'a pentru procurarea recuisitelor necesarie la immormentare; — era zelosele dame romane, n'au pregetatu osteneã, nici n'au crutiatu timpulu, ci mai tote au grabitu numai decatu la cas'a unde defunctulu erã asediatu si s'au silitu a impodobi si infrumsetia catafalculu eroului nationalu, splendidu, cum numai se pote cugetã, pentru care zelu si energia, merita tota stim'a si recunoscintia nationala. Aci, ca incisu trebuie se observu, că oficialii romani, prin unu specialu concludu, au delaturatu a priori, totu ce actulu funebralu i-ar' fi potutu dá ore-si care colore oficiala! ca astfelu acel'a se se desvolte singuru de sine, ca cu atatu se fia mai maretiu, ceea ce s'a si intemplat, dupa cum vomu vedé mai la vale.

In serile de 11. si 12. sept. a. c. s'au presentatu la priveghiu atatu romani, catu si magiari, inteligentia si poporu de tota class'a, in numeru ne mai pomenitu; cu unu cuventu in aceste 2—3. trei d'ile erã o adeverata miscare de inteligentia si poporu, ceea ce a datu intregulu actu o colore de festivitate.

Inca in 12. sept. adeca in prediu'a immormentarii, au sositu mai multi inteligenti de la Abrudu, Rosi'a si Campeni, aducundu cu sine doue bande musicali, cari aseminea au datu actulu o serbatoresca colore.

In diu'a de 13. sept. nu numai Bai'a-de-Crisiu, ci totu giurulu erã in miscare cãtra loculu, unde Avramu Iancu, acestu barbatu alu poporulu, se aflã intinsu.

Actulu de immormentare a fostu, precum cu alta ocaziune am amintitu, esecutatu de cãtra 30. de preoti romani imbracati in ornamentele loru besericesci, ceea ce a contribuit multu la splendorea si pomp'a exteriora. Numerulu participantiloru la acest'a trista festivitate, se pune la 4000.

Trebuie se amintescu inca, că de pre cas'a, unde erã cadavru falfaiã unu standardu grandiosu nationalu, imbracatu in doliu, care a fostu portatu in fruntea conductulu pana la mormentu. Si in urma nu potu a nu memorã si despre discursurile funebrele, rostite, unulu de cãtra protopopulu pontificante Nicolau Mihaltianu si altulu de cãtra Georgiu Secula adv. cari ambele, prin spiritulu nationalu, ce le-a percursu, au stralucitu că doue margele de diamantu intr'o girlanda, cu unu cuventu aceste discursuri intru adeveru au redicatu si inaltiatu festivitatea la gradulu, unde ea a trebuitu se fia.

Acestu-a a fostu decursulu intregi festivitãti funebrali, in tocma precum ace'a s'a intemplat, scrisa in modu fidelu, fara cea mai mica adaugere séu subtrageru. Si, romanii au trebuitu, au fostu detori se-o faca acest'a, nu numai d'in pietatea, stim'a si recunoscintia nationala, ce au avutu facia cu acestu mare erou alu libertatii si egalitatii nationala, ci chiaru si pentru motivulu, că magiarii batjocuritori se ne aiba ansa a bucinã la lume, dupa datin'a loru, că suntemu puslanimi si nerecunoscutori, facia cu meritele barbatiloru nostri mari.

Acum se vedemu, ce colore i-a datu acestei festivitãti,

BOISIORIA

Cronicele Romaniei.

PREFACIA.

LA A DOUA EDITIUNE.

(Urmare.) *)

Si apoi, s'au potutu sustiené că d u o e M a i u a fostu una lovire de statu, unu actu carele in de afara, restatornicia Romania in tote drepturile sale de natiune libera si autonoma, si in la intru sfarinã oligarchie'a si chiamã unu milionu de Romani la viétia politica si la proprietatea emancipata de legaturile clãcii si ale drepturiloru teudali!

Éta ce a facutu generatiunea de la 1848—1864, generatiune la care, se-mi fie permisu, nu fara ore-si care mandati, de a me numerã si eu!

Dara, aceste reforme, una-data proclamate, nu mai erã decatu de a le applicã cu intieptiune, cu sinceritate, si de a le conservã cu barbatia. D'in nenorocire, cei de susu n'au avutu indestula potere morala spre a evita in punerea loru in lucrare gresielele si mai alesu abuserile! Ba, mai

*) A se vedé nrulu trec. alu „Federat.“

intru, d. e. conferintia pentru cãille ferrate, conferintia pentru jidovi, etc., nu ne vedemu prin insa-si acest'a reinapoiati in acele timpuri de pericole si de injosorie nationala, de care ne socotiesemu salvati pentru de apururea; si asié, nu suntemu pote siliti de a repetã si noi tipetulu de dorere alu lui Mironu Costiun: „Noi privim cu miple vremi, si cumpena mare pamentulu nostru sinoe?!“

Sé sperãmu, sé credemu că Dumnedienlu parintiloru nostri, carele nu una-data ni a salvatu pamentulu si nemulu, chiaru in or'a peirii, nu ne va lipsi si acum cu poterniculu seu braci! Sé ne intarimu cu iubire in increderea, că generatiunea juna va avé destula inteligentia, patriotismu si barbatia, spre a pastrã si apperã esistintia si drepturile Romaniei, intrunita si organizata de generatiunea b e t r a n a nu fara ore-si care trude si sacrificie!

In aceste cugetari retrospective amu intreprinsu publicarea acestei noue editiuni a unei lucrari laborioase a junetiei melle. M'am folositu de vacantiile politice la cari au acum recursu mai multi barbatii politici, cari cá si mine credu, că nu prin restauratiunea trecutulu se pote fondã si asicura viitorulu acestei tierrei!

(Va urmã.)

M. C o g a l n i c ă n u.

civilizatului și eruditului corespundente amintite și, prin elu, intrăg'a diuistică patriotică magiara?

Înainte de toate, sum silitu a marturisi, că la cetirea acelei nobile corespundințe, s'au scârbitu până în adunculu animei nu numai românii, ci chiar și magia:ii mai onestți de pre aici.

Éca dara mintiunile și grobianitățile d'în cestiune:

Correspondințele renumite și diuariulu „Reform“, fără cea mai mica rusine și crutiare d'fca: că inteligentia română, prin immormentarea lui Avramu Iancu, a facutu un actu nemoralu, prin care a revoltatu în contr'a magiarilor și a tîntitu că nesce orgii a nimici întregu magia-rismulu, că oficialii romani au datu întregu actulu o caloare oficială, că Ianculu s'a immormentatu în apropierea goronului bandidulu Horea, că d'însulu, d'impreună cu consocii lui au fostu animale selbatice, cu unu cuventu, că românii prin acést'a au comis unu faptu depravatu, și infamulu. Apoi esclama, că astfelu de lucruri sunt cu atātu mai nesuferibile, fiindu că acele s'au petrecutu de către oficialii statulu magiaru în intru statulu magiaru. Se încerca apoi domni'a lor, cu cele mai deositorie expresiuni, fără rusine și pudicitia, în celu mai brutalu modu a deonestă, innegri, insultă, batujocuri, calomniă și denunciă totu ce este romanu și nu tînde la glorificarea numelui magiaru. Afirmă mai departe d'loru, că oficialii romani au facutu presiune a supr'a poporulu, cu aspre amenințări, ca acel'a negrositu să se presinte la diu'a immormentării, éra prectiloru și judiloru comunali li-au lasatu, că să traga clopotele în tote comunele.

Cine n'a fostu de facia de la începutu până în fine, intru adevuru, că i-ar' poté veni în minte, că românii asié au procesu, precum acestu reutatosu denunciante afirma; ceea ce dacă s'ar' fi întemplatu chiaru astfelu, totu-si n'ar' fi fostu și n'ar' fi potutu fi crima și resmiritia. Eu inse, că unulu, care am fostu de la începutu de facia și la întregu actulu, după ale mele poteri, am luat parte activă, tote aceste nerusinoase afirmatiuni, le dechiaru de mintiuni grosolane, precalculate și tendentose, cu scopu de a innegri pre romanii înaintea lumei civilizate. Ci d'în contr'a afirmu, că la întregu actulu s'a observatu cea mai esemplară ordine, nimene d'între magiari, de-si în continuu au fostu și ei de facia d'impreună cu denunciantele, n'au auditu d'în gur'a nici unai romanu, nici baremu unu singuru cuventu amenințatoriu, atacatoru, séu cum d'icu ei: revoltantulu. Acést'a afirmatiune a mea o sustiene și confirmă chiaru opiniunea publică a magiarilor de aici, cari asemenea s'au indignatu la cetirea memorabilei corespundințe și a cavaleresculu comentariu gazetariu.

La însinuarea, că oficialii romani de aici întregu actulu i-ar' fi datu o coloare oficială, n'am se d'icu altu ceva, decâtă că și acést'a este mintiuna, că și cele-alte afirmatiuni; că-cii românii oficiali, nu că atari au participatu la immormentarea eroului defunctu, ci singuru numai că romani, cu care d'însii au fostu detori acestui mare nume. — Trebuése respinghu cu indignatiunesi acea assertiune a diuariatulu magiaru că Borlea substitutu v. comites-i-ar' fi adunatu gard'a și ar' fi staveritu testulu necrologulu, de ora-ce tote câte s'au facutu, s'au facutu fără ore care conferintia prealabilă, ci d'în propriulu îndemnu alu fie-carui romanu cari intru adevuru omulau unii cu alții în zel, activitate și necrutarea ostenelei. Tote inse spontane și nu fortiate, nici poruncite.

Ce e dreptu clopotele s'au trasu la tote bisericile d'în comitatu, dar' nu d'în poruncela, ci d'în bunavoinț'a și stim'a, ce defunctulu a avut la întregu comitatu, ba la intréga natiunea română.

Ei afla rebeliune în ace'a, că necrologulu, memoratu, — pre care lu-numescu „proclamatune“ — s'a facutu în numele „natiunei române.“

Da! s'a facutu în numele „natiunei române“, pentru că defunctulu a fostu celu mai scumpu fiu alu întregu romanismulu, pentru care fapta natiunei române, dar' numai natiunea română are dreptulu de a reclamă, și trage la răspundere pre românii de aici. Voe inse nu vi este ertatu, și nici că vomu concede vr'odata, să ve mestecati în trebele proprie ale natiunei române. precum nici natiunea română nu se mesteca în ale vostre trebe proprie, de v'ati întorce totu preste capu.

Cum că articululu denunciatoru este redactatu numai d'în ura și patima reutatosă, se vede și de acolo, că nime-ne pre lume nu-lu primesce de fetulu seu; éra acei-a cari sunt suspiciunati cu redactarea lui, lu-respingu de l. sinq cu despretiu.

Frumosu curagiu și cavalerismu! Inse cu atăt'a scen'a înca nu este finită, că-cii patrioticulu guvernulu, după aparintia memorabilei articulu numai decâtă a datu comitetulu supremu de aici ordinu, de a întreprinde investigatiune formală în contr'a toturor oficialilor romani, cari au cutesatu a participă la acelu maretu actu, ceea ce comitele supremu, conte Alesandru Haller, a și întreprins, ascultandu pre mai mult magiari la procesu-verbalu, éra de la căti-va fruntasi romani și magiari au cerutu dechiaratiuni în scrisu, cari facundu-se, și după ce si-a procuratu și discursurile funebrale, le-a subscornutu tote la ministrulu de interne. — Ce va urmă mai departe nu scim, ne potemu inse asteptă la ori ce eventualități.

D'în aceste lesne și-pote face fie-care omu nepreocupatu conclusionile sale și pote vedé și judecă, căta de de-

parte sta diuistic'a magiara de la înaltimea misiunei sale, care este a referă fidelu tote întemplantentele.

Forte bine fratiloru magiari! mai departe numai pre acést'a cale, și infrățirea și liniscea publică va urmă de siguru!

Voi numiti actulu romanilor de pietate, reverintia și recunoscintia, a c t u n e m o r a l u; noi inse, de v'aru îngropă pre voi lupii, tigrii, și hienele înca n'amu poté afirmă asié ceva.

Bai'a-de-Crisiu, 30 sept. 1872.

Ionulu lui Tanasie.

(Bibliografi'a.) „Gazetta medico-chirurgicala“ de la 9. sept. a. c. cuprinda urmatoriile: Clinic'a chirurgicală (plag'a penetrantă a articulatiunii genuchiului) medicin'a [câte-va cuvinte a supr'a maniei puerperale]; academi'a română; convorbiri medico-psicologice; hygien'a publică (prostitutiunea); anuniuri.

„Clavigo“, tragedia de Goethe, tradusa în românesce de N. Miculescu, împreună cu portretulu și biografi'a lui Goethe; pretiulu este 40 c. se pote procură de la cancelari'a societății „Renascerea“, séu d'în tipografi'a C. Petrescu Conduratu, strad'a colții nru 41.

„Primaver'a“, este titulu poeziiloru dlui Aless. A. Macedonschi, cari voru aparé în curendu tiparite în editiune de lussu.

„Poporulu judeu pre tempulu formatiunii Talmudulu“, de Alb. de Reville, tradusu de Const. Dimitriadu.

„Familia“, uniculu diuariu romanu belletristicu, literariu și scientificu d'încoace de carpati, redactatu de dlui Iosifu Vulcanu, între alte multe scrieri interesante, că și până acum'a, face și invitare de prenumeratiune, unde dice, că „apropiandu-se serele lunghe de érna, candu lecturile bune, instructive și petrecutorie au unu pretiu duplu, ni luamu libertate a recomandă atentiunii on. publicu foi'a nostra „Familia“, d'impreună cu suplementele sale de romanuri și novelle. Pretiulu pre oct.—dec. este 2 fl. 60 cr. Incātu pentru illustratiuni, numai de la on. publicu aterna că să publicamă cătu mai adese ori, adunandu-ni prenumeranti noi și îndemnandu pre cei vechi a ni plăti enormele restantie.“ Recomandam deci „Familia“ celei mai caldurose partiniri a on. publicu romanu, că se nu ne mai ajunga și acea rusine, că d'în indiferentismulu nostru am perdutu și unic'a foia bellestrica ce o am mai avutu.

VARIETATI.

*. („Nu grabiti curd'a n Turd'a“.) Diuariulu oficialu alu guvernulu magiaru face, cu multa placere, cunoscuta curios'a scire, că invetiarii comunali, cari urmedia la cursulu suplementariu de pedagogia în Brasieu, salutara prin una adresa venirea în ministeriu a Dlui Aug. Trefort. Una sută trei (103) dascali romani și 68 magiari sunt subscriși la acea adresa. Ce a vrutu să d'fca acesti dd. dascali prin adresa lor? Dora va fi sciindu D. Réthy? séu cellu ce i va fi indemnatu la acelu passu nesocotitu. D. Aug. Trefort este unu barbatu luminatu și se scie că s'a ocupatu specialmintu de studiulu economiei natiunali, dar' pre terrenulu invetiamentulu are să-si cascade d'aci înainte meritele. D'apoi dascalii romani, ce au d'însii să amble cu adrese pentru unu nou ministru, carele n'a facutu înca nemica și abié credem că va face odinora ce-va-si pentru romani? D. Augustu Trefort însu-si, vediendu simplicitatea dascaliloru romani va fi d'issu „C'est très-fort!“

*. (Adunarea generale) a districtulu Chi-oru alese cu aclamatiune de notariu primariu pre dlui V. Hossu, contr'a judelai processuale Ales. Papu și Criste.

Burs'a cerealeloru.

Vien'a, 5. octomvre. (Depesio oficială.) Grâ u de Banatu, 85 pundi loco Wiener-Neustadt fl. 7.30, dto 85 pundi fl. 6.75; grau de pre pamentu unguresci 86 pundi fl. 6.80 centenariulu. — Seca'r'a 80 pundi fl. 4.25, 78 pundi fl. 4. — Orzu ungurescu 72 pundi loco Vienn'a fl. 3.30. — Ovesu 48—52 pundi fl. 1.78 până la fl. 2.10 mertia, dto 48—52 pundi fl. 3.70—4.25 centenariulu; ovesu ungurescu fl. 1.54—55.

Revista comerțiale de septemana.

Pest'a, 5. octomvre. Starea temperaturi în septemana trecută a corespunsu anu-tempulu în care ne aflăm; preste totu n'a fostu nefavorabilu, că-cii după una ploia de vre-o doué zile a urmatu tempu frumosu și uscatu. Starea termometrulu a vacilat între + 10° și + 15°; noptile și demanetiile sunt reci, cu tote acesta inse vegetatiunea e înca verde, vioia. Semenaturele d'în acesta luna, și cu osebite rapiti'a sentiă forte tare lips'a ploiei. Acesta lipsa s'a delaturatu în tempulu d'în urma și acum semenaturele inflorescu vediendu cu ochii. Despre rezultatulu culesulu de cacurudii și de cartofi nu se pote înca nimicu conchide cu positivitate; inse se pare, că cartofi nu promitu a se conservă bine în anulu acestu-a, ceea ce nu prea consoleza pre nouii fabricatori de spiritu. După ploia d'în urma starea

apei în cele mai multe riuri crescuse asié, încātu de mai tiené acelu tempu numai doué-dieci și patru de ore, asta-di amu fi avutu d'a iregistră și ore-cari casuri de inundatiune. Dunarea înca a crescutu, inse acést'a crescere și-are până acum numai partea sa bună, de-ora-ce prin acést'a s'a usioratu esportulu de cereale d'în Romani'a.

Farina. Esportulu de farina, calitate fină și de midilocu este regulatu; cu osebite în Angli'a se importa mai multa farina și acolo se și platesce bine.

Pretiulu preste totu este: Nr. 0. fl. 6; — Nr. 1. fl. 15.60; — Nr. 2. fl. 15.20; Nr. 3. fl. 14.80; — Nr. 4. fl. 14.40; — Nr. 5. fl. 13; — Nr. 6. fl. 10.40; — Nr. 7. fl. 9.90; — Nr. 8. fl. 9; — Nr. 8½ fl. 8. — Teritié fine fl. 3.20, dure fl. 2.20.

Lana. Septemana acest'a abié s'au vendutu 400 de centenari, și si acest'a au fostu cu osebite lana de calitate de midilocu. — Lana spalata în fabrice s'a vendutu în d'filele d'în urma 280 de centenari de la 170—255 fl.

Peri de porci unguresci și serbesci s'au vendutu în Pest'a și Steinbruch de la 20—26 sept. 320—400 pundi cu 28—31. cr. —

Untura de porc. Petiari notate: 37—37 50 cr. cu și 35 fl. 50 cr. 36 fl. fără butoiu. Untura americană 33 fl. 50 cr., 34 fl.

Seu. Comerțiu tare liniscitu, pretiulu 29 fl. 50 cr., 30 fl.

Oleu de napi. Calitate indoitu rafinată s'au vendutu aici în septemana acest'a 200 centenari cu câte 25 fl. Afara de acést'a s'au mai contractatu pre ianuariu—aprilu 1000 centenari cu câte 25 fl. 50 cr. pentru Vienn'a.

Comerțulu fructelor cu pastare stagneza. Pretiurile notate d'în septemana precedentă sunt: Bobu alb până la 4 fl. centenariulu; linte a 5—6 fl; pasatulu fl. 3.30—3.50 mertia; maculu 8 fl., celu albas-tru fl. 10.50—10.75.

Prune. Marfa de Bosni'a, în butoiu, la începutu 11 fl. 25 cr., mai tardiu a scadiutu la 11 fl., în saci câte 10¾ 10⅞ fl. — Licțaru de prune de Slavoni'a s'au vendutu cam la 1000 centenari cu câte fl. 10.50—10.75.

Miere. Marfa nouă destilată s'au vendutu 200 centenari cu câte 21 fl. 50 cr., cu condițiunea d'a se liberă în octomvre—novemre în butoiu de câte 200—300 pundi. Cera d'în man'a a dou'a se cere în gen re 90 fl. per centenariu. S'a cercatu, dar' nu s'a vendutu.

Nuci. Marfa nouă cu 9.50—10 fl. centenariulu, marfa vechiă fl. 6—6.50; alune fl. 6.75—7.25.

Vinu. Culesulu vinielor s'a începutu aproape pre totindenea. Numai în pucine locuri se amănă culesulu până după 15 octovre. Ploiele d'în septemana trecută, cari au urmatu după unu tempu frumosu de 14 zile, au stricatu multu. Strugurii erau pre totindenea aproape copti, scapati de putredine, asié încātu se acceptă în totu casulu una calitate mai bună că în cei doi ani precedenti. Cantitatea înca este mai mica de cum se speră, și proprietarii de vinie — cu tote că punu pretiuri mari — abié si-voru poté acoperi d'în productu cheltuiiele ce le-au avutu cu cultivarea vinielor. În tinentulu Budei vinulu de deșlu este cu fl. 6—7.50; vinulu de Bud'a, calitate prima 12 fl., calitate a dou'a 10 fl., și în acést'a proportiune stau și viniurile de prin alte tinenturi ale Ungariei. Nu credem inse, că aceste pretiuri să tiena multu, de ora-ce preste totu și în acestu anu se produce una cantitate de vinu nu neînsemnată, și afara de aceea culesulu d'în Austri'a este favorabilu atātu în privinti'a cantitativa, cătu și cea calitativa.

Petra de vinu, gradulu supremu, 35—36 fl. centenariulu, marfa de midilocu 34 fl.; marfa de rendu 27—28 fl.

Spiritu. Metoda nouă s'a vendutu cu redicat'a cu 60½ cr., în consumu s'a platitu înca cu 61—61½; spiritulu rectificatu 65½—66 cr. Marfa de drojde de gradulu supremu, fabricatu de Pest'a și Pest'a-Nouă, 63 cr. Metoda vechiă 62 cr.

Pei dure. Pei germane de vaca 17—18 pundi 90—93 fl., dto 22—24 pundi 87—90 fl. — Pei germane de bou 23—28 pundi 78—80. — Pei americane calitate bună, 17—20 pundi, 82—85 fl. — Pei americane sarate 40—60 pundi 45—45½ fl. — Pei unguresci de vaca fl. 30—31.

Pei lucrato. Pele de pundu numai preste 40 pundi 110—112 fl. — Pei germane de prim'a calitate 114—116 fl. Pei de viticlu, argasite, fl. 190—240 centenariulu. Pe de viticlu pentru lustrare (vicsu) 255—257 fl. centenariulu. Pei de vaca argasite 160—170 fl. cent. Pei de calu imprimat 125—130 cent. — Pei de porc 68—74 fl. cent. — Saffianu, marfa usiora, 90—100 fl. dto marfa grea 110—115 fl. — Pei de capra 190—210. fl. centenariulu.

Sciri electrice.

Parisiu, 1. oct. Burs'a e neliniscită d'în caus'a failorulu despre tramitterea unei flote în apele grecesci. — În cercurile guvernamentale se asigură, că guvernulu francesu nu cugeta la nici una resolvere fortiată a cestiunii Laurion.

Parisiu, 1. oct. Cu ocasiunea espirării ter-

minului de optiune tote diuarele si-esprimara do-
rerea pentru annessiunea realizata a Alsaciei si
Lorenei; mai multe diuare provinciale aparura
in forma de Necrologu; autoritatile prussesi d'in
Alsacia si Lorena opra diuarele parisiane.

Parisu, 2. oct. Emigratiunea alsaciani-
loru si a lotaringianilor luã in l. l. c. dimen-
siuni atãtu de mari, in câtu cãlile ferrate nu
ajunge d'a transportã pre toti emigratorii; tote
drumurile cari conduc spre confine, sunt acope-
rite cu cara. D'in Metiu au emigratu in intervallu
de 14 dille 18.000 persone.

Constantinopole, 3. oct. Bulgarii
aduna subscrieri pentru una petitiune, ce voru a
o presintã sultanului pentru despartirea totale de
cãtra patriarcatu.

Ragusa, 3. oct. Nou'a lovine intre turci si
muntenegri fũ seriosa si sangerosa; ea s'a pro-
vocatu de cãtra muntenegri; una banda de a
loru navali a supr'a pastoriloru turcesci. Pas'a
d'in Scutari grabi numai decãtu in faci'a locului.

Zagfabi'a, 4. oct. Tote comunitãtile grã-
cesci prin reprezentatiuni se roga de regele cã sã
santioneze statutulu de organizatiune pentru con-
gressulu besericescu nationalu si cã acestu-a sã se
convoce cãtu de curudu.

Berolinu, 4. oct. Episcopulu de Erme-
land Cremnetz, va continuã a si-implinĩ functi-
nile episcopesci, si pãna candu statulu pruso ger-
manu i va detienã temporaliile, va primĩ d'in Va-
ticanu ajutoriu. Despre acãst'a l'a asecuratu secre-
tariulu Antonelli in numele papei.

Cetinje, 4. oct. Sangerosulu atacu, care
se intemplã in dille trecute intre turci si mon-
tenegri, nu va provocã complicatiuni ulterioare,
findu cã senatulu montenegriinu a otaritu a pe-
depsã pre cei vinovati.

Burs'a de Vien'a de la 4. octovre, 1872.

Table with exchange rates for gold, silver, and various bank notes in Vienna, 1872.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.

MANTELE DE PLOIA.

Pentru calatori, economi, oficiali la calea ferrata
si in genere pentru toti acei individi, cari prin ocupa-
tiunile si afacerile lor sunt a-dese-ori expusi ploiei,
este tare de recomandat Mantelul de ploia
anglesa genuina, d'in materia nou-ameliorata, nede-
truscibile si nepenetrabile de apa. Aceste man-
telle intretec in eleganta si durabilitate pre tote cãte
s'au fabricatu pãna acum. Este apoi de insemnatu, cã
mantellele d'in castiune sunt cr totulu fara cusatura,
prin urmare nici-odatu nu voru avã trebuintã de re-
paratura, si sunt astielu lucrãte, incãtu pre tempu
frumosu se potu întorece si imbracã pre faciã a douã
cã redingata eleganta.

Lumina Lumina Lumina
frumosu bunu estinu.
Cele mai nove lampe de petroleu, cu masinaria
asecuratoriã, preabine construitã, facara lina in forma
de futuru cã la lampele de gasu aericu (facar'a unei
singure lampe lumineza cãtu 6 luminãri); fãra indoi-
ela frumosa illuminatiune acãst'a, si totu-si 50 percente
economia faciã cu ori-care alta materiã de luminãtu.
Si spre a impededã ori-ce concurrenã s'au pusu pre-
turi cãtu se pote de estine, er' pentru calitatea cea
mai buna se garanteza.

Actiuni valide pentru tote sortiturele,
fãra alta solviere ulterioara.
Sortiuri de statu e. r. austriace d'in 1839, a 40. parte, -- fl. 6
Sortiuri de statu e. r. austr. d'in 1860, a 20. " , -- fl. 8
Sortiuri de premie unguresci d'in 1870, a 20. " , -- fl. 7
Sortiuri de cale ferrata turcesci d'in 1870 " , a 20. " , --
(cu valoare pentru 36 sortiture) fl. 4

A. FRIEDMANN,
Vienn'a, Praterstrasse, Parterre si eta-
giulu 1.

Pre langa bani ga'ta sãu pre langa o arvuna de 100% se
cumpera, vindu sãu schimba
totu felulu de hartie de pretiu ce existu, precum:
Papire de statu, obligatiuni de prioritãti, sortiuri,
actiuni industriale, de banca si de cale ferrata.
Se solvescu cupone si se indeplinescu
comisiuni pentru burs'a ces. reg.
Sortiuri de totu felulu
se vindu pre langa solviri in rate lunarie de la 5 fl. in susu.

ROTHSCHILD si COMP.
Operring 21,
VIENN'A.

Actiuni valide pentru tote sortiturele,
fãra alta solviere ulterioara.
Sortiuri de statu e. r. austriace d'in 1839, a 40. parte, -- fl. 6
Sortiuri de statu e. r. austr. d'in 1860, a 20. " , -- fl. 8
Sortiuri de premie unguresci d'in 1870, a 20. " , -- fl. 7
Sortiuri de cale ferrata turcesci d'in 1870 " , a 20. " , --
(cu valoare pentru 36 sortiture) fl. 4

Marfuri de jocu si jocuri sociale.

S'a avutu in vedere ori-ce copilu, tineru sãu betranu, avutu sãu seracu; in Vienn'a nu se gasesce alta pravailie, carea sã ofera unu assortimentu mai variu, si in care sã
se venda cu preturi afãtu de moderate. Diferite jocuri scientifiche interesante pentru junimea studiosa, de asemenea si un assortimentu immensu de jocuri nove sociali interessante
pentru copii de tota etatea, etc. etc.

- Papusie imbracate pomposu. 1 buc. 30, 50, 80 kr., fl. 1, 2, 3, 4.
Papusie nelumbracate. 1 buc. 10, 20, 30, 40, 50, 80 cr., fl. 1, 2.
Papusie mecanice fugatorie si cu voce, misca capulu, manile si picioarele; 1 buc. cr. 70, 90, fl. 1, 20.
Jocuri de loteria si tombola, cu cate 20, 30, 50, 80 cr.
Ciocanu si campana, 10, 20, 30, cr.
Domino, 20, 30, 50, 80 cr.
Siacu fãnu, cu figure, fl. 1.20, 1.50, 2.
Popice, 10, 20, 40, 60, 80 cr.
Jocuri de pacientiã, 20, 30, 40, 60, 80 cr.
Dulapuri de edificãtu, 20, 40, 60, 80 cr. fl. 1, 1.50, 3.
Jocuri de cuburi, 30, 60, 70, 90 cr., fl. 1.20, 2.
Cassete de lucrãre, 60, 80 cr. fl. 1.50, 2.
Fianã, cu cãte 1 fl. 50 cr. 2, 3, 4 fl.
Posauno, trompeta, tobe, violine, guitare, cimpoie harmonice, jocuri de campana si alte instrumente forte etrhine.
Jocuri pentru copii nepricepsuti, d'in lemnu naturalu sãu de sauciu, 15, 25, 30, 50 cr.
Animale diferite, 5, 10, 20 cr. pãna la 1 fl.
Animale in forma naturale, 50 cr. 1-2 fl.
Alte lucruri de jocu in mãsi de feluri 10 cr. pãna la 4 fl.
Jocuri sociale, 30, 50 cr. pãna la 2 fl.
Cele mai nove cãrti cu chipuri, pentru fetitiã, cu sãu fãra testu, 1 buc. 10, 15, 25, 45, 65, 80 cr., fl. 1.
Cu ajutorulu cecoloru dulapuri de chipuri si cãtitu copii potu invetã a ceti, jocandu-se, si fãra nici o instructiune. 1 buc. 1 fl.
Prin joculu cu nouele seole de lucrã, copii potu invetã diferite lucruri de mana; 1 buc. 80 cr. fl. 1.20, 2, 3.
Gloabri, 1 buc. 50, 80 cr. fl. 1, 1.50, 2.
Laterna magica, numita farmecatoriã, este petrecerea cea mai placuta pentru tineru si betranu; 1 buc. cu 12 chipuri 65, 85 cr., fl. 1.50, 2, 3, 4, 5.

- Unu micu instrumentu de stiãa, numita passerea miraculosa in care se pote limã cãnteculu alu ori-carei paseri; acãst'a jocaria interessanta cãsta numai 25 cr.
Laditia cu instrumente englese, implãtu, cu tote instrumentele trebuintose in casa, 1 buc. fl. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4; acia si mica, pentru copii 25, 35, 60, 80 cr. 1 fl.
Tocurile Frãbel-iana, forte bune spre ocupatiune propria, assortimentu mare, pentru prunci si fetitiã de ori-ce etate, 1 jocu 8 cr., fl. 1.50, 2, 2.50, 5, 3.50.
Tipografe, complete, cu alfabetu si titelile, pentru copii adolti 85 cr., fl. 1.20, 1.80, 2.50, 3, 4, 5.
Una carte de insemnatu si chindisitu, frumosa, cu 30 modele nove, 5 cr. -- Si alte jocuri instructive, pre alesu. -- Jocurie diferite, impãchetãte in siatulu, in ante de exemplãrie, pentru prunci si fetitiã, 1 buc. 10, 20, 40, 60 cr. 1, 2 fl.
Surprindere si petrecere ofera nouele artificie de salonu, fãra cã sã respindescu vrs-unu mirosu neplacutu, in assortimentu mare; 1 buc. 3, 5, 8, 10, 15 cr.
Vetre de feru, bucatãrie, stãule, pravailie, odii, salone, cu sãu fãra intocimire.
Teatru de copii, cr. 35, 60, fl. 1.20.
Casse de pastrãre, cr. 10, 20, 30.
Jocurile metamorfosice, cr. 40, 40, 60, 80.
Jocuri de ruleta, cr. 35, 50, 60, fl. 1.
Stoarci cu masina de fugitu, fl. 1.50, 2, 2.50.
Orologie pentru copii, fine, cu batãtoriu, cr. 35. -- Alte sorte, cr. 10, 15, 20, 30, 40.
Pistole, carabine, pusece cu efectu pocnitoriu, 1 buc. cr. 20, 40, 80 fl. 1, 1.50, 1.50.
Sãbiã de tinchea, cr. 20, 30, 40, de ocelu cr. 90 fl. 1.30.
Assortimentu mare de jocuri magnetice, cari nota in apa in directiunea magnetulu, 1 cutiã cr. 15, 20, 30, 50, 80.
Serviciu de porcelanu pentru cafea, thea (cãstã) sãu bucate, dupã marime, cr. 60, 80, fl. 1, 1.50, 2, 2.50

- Cassete farmecatoriã, nou compuse, forte interessante si amãsante pentru copii de ori-ce etate. Este o casseta frumosa cu diforito aparate de escamotoria, complicate pre d'in afara, cu intruducere apriatã, incãtu ori-cipe pote face cele mai frumoase escamotorie (ã la Bosco) cu cea mai mare usurotate. 1 casseta, dupã numerulu aparatelor, fl. 1.40, 1.80, 2.30, 2.80, 3.50.
Pamentulu si locutiunii sei, forte de recomandat pentru copii picepsuti; este o cutiã cu globulu pamentulu, executatã dupã regula, si toti locutiunii pamentulu sunt facuti cu coloru in portulu loru nationalu. Sub fia-care se afla numele in trei limbe. Costa numai 35 cr.
Animale imbracate cu pele, forte durabile, 1 buc. cr. 30, 50, 80, fl. 1, 1.50, 2.
Animale diferite cu voce naturala, cr. 50, 80, fl. 1.30, 1.50, fl. 2, 2.50.
Equipage, cabriolette, sacre, confortabile, si alte carutie construite d'in tinchea, forte durabile, si frumosa zngravite, tote cu cai, cr. 30, 50, fl. 1, 1.50.
Cale ferate de cai vienesã, carro de focu si nãl, cu cãte 50, 80 cr. fl. 1, 1.50.
Fotografu, unu jocu de petrecere, prin care se potu produce fotografie adeverite; 1 buc. d'impreuna cu aviascu cr. 20, 40.
Apparate de scriu si de desennu. Fãra nici o cunoștinta prealabilã fia-care copilu pote sã invetã curudu a scrie si desenna. Unu aparatulu pentru fia-care obiectu separatu, cr. 40, 60, 80.
Jocu cavalerescu, cr. 50, 80.
Jocu de cursu de cai, cr. 90 fl. 1.80.
Jocu cu intrebari si respunsuri, forte comicu, cr. 10.
Cele mai nove pistole cu aeru, cr. 20, 30, 70.
Pusece cu aeru, cr. 40, 80, fl. 1.20.
Sãbiã de tinchea, cr. 20, de ocelu cr. 80, fl. 1.
Miculu lãptãtoriu. Una armatura completa, prea-frumosa, constãtoriu d'in 1 sãbiã cu cingãtoriu, 1 puseca cu balonnetu, 1 tãsa de patrone, 1 ciocan, tote la-cãstã fl. 1.20; sorta prea-fina fl. 2.50, 3.50.
Noulu productu comicu. 1 Prindistiã de fute 5 cr. -- Scarpina-tã dacã te manca. 1 buc. scarpinãtoriu de spate cu oglinã, 20 cr. -- Cigaretta comica, reprezentã pre unu pantofãru la mesã sa de lucru, care, candu fumi d'in cigareta, misca brãciãle si genunchiã. 1 buc. 60 cr.

Miculu escamotoriu (farmecatoriu).

Prin urmãtoarele aparate de escamotoria se potu amusã in modulu celu mai placutu atãtu persone singuratece, cãtu si societãti intregi. Apparatele sunt combinate asiã de ingeniosu, incãtu numai possessorulu loru este in stare d'a deslegã diferitele probleme vexatoriã; altulu ce n'a primitu instructiunea necesãria se pote cugetã ore intregi, fãra cã sã pota ajunge la rezultat.

- A bagã degetulu prin ori-ce paleria. 1 buc. 35 cr.
A face sã dispara una moneta (banu), 25 cr.
Ciocanu farmecatoriu. Cu fia-care lovine dispare unu obiectu. 70 cr.
Una cutiã pentru aprindore; cine o deschide capeta unu galbenu, 45 cr. 2 pecãte; aici-lu-bagu in intru: unde se afla? 80 cr.
Portmoneu vexatoriu, totu-de-un'a pãnu cu bani sãu pururia golã, 20 cr.
Portogãrre vexatoriã; unde este cigareta? 45 cr.
Onlu lui Columbu, cine lu pote face se stãe dreptu? 85 cr.
Unu jocu de cãrti; unde eã aparã cartea? 65 cr.
Cãrti (de jocu) jocatoriã, 40 cr.

- Una carte si totu-si nu o cunoșce nimeni, 15 cr.
Butelia farmecatoriã, sãu sãrginte nesecabile, d'in carea se potu tornã siese feluri de buture. 1 buc. fl. 3.50.
Piseliãtia (mojarin) farmecatoriã, in carea se piseza si nimicesce totu, d. e. orologie, pocalã, etc. 2 fl. 50 cr.
Cubu farmecatoriu, areta pre comãda, 50 cr.
Acãtu-si cu vèxru dupã fl. 1.20.
Cutia escamotoria, in care dispare totu si la o singura strigare era-si aparã, 4 fl.
Magazinu de legãture (pãntice) in gara 26 cr.
Apparatu multiplicatoriu, 1 fl. 20 cr.

- Unu invetã cãrtile a jocã, 50 cr.
Urnu cu cuburi, sãu a gãof secretulu, 70 cr.
Mincea miraculosa. Stese mince asemenea de mari a se ciangã intr'un'a, fl. 3
Unu calimãriu, dar' unde e negrela? 50 cr.
Sinuciderã prin pumnãlu, 20 cr.
Ce coloru e acãst'a? Rosia si verde; nu e dreptu, nici un'a d'in amendone, 80 cr.
Spãrga nedestructibilã; se tãta inaintea publiculu si totu-si e intregã, 65 cr.
Tulcescu farmecatoriu, sãu a face posibilu, ce nu este posibilu, 60 cr.
Cassete de pastrãre, dar' unde sunt banii? 25 cr.

Sunt inca si alte aparate diferite, inse d'in lips'a spatiulu nu se potu insirã tote

Inca o multime alte marfuri de jocu si jocuri de petrecere, cari nu se potu numi tote, se potu capetã cu aceste pretiuri numai si numai in depositulu subsemnatulu. List'a pretiurilor, carea este prea interessanta, se imparte gratis.

Bazarulu de pompa, A. FRIEDMANN, Vienn'a. Praterstrasse, 26.